

Η ΕΠΙΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

«Μέχρι καταντήσομεν οι πάντες εις την ενότητα της πίστεως και της επιγνώσεως του Υιού του Θεού»

Ζούμε σ' ένα κόσμο που τον διακρίνει μια επίπεδη σκέψη. Οι βασικοί στόχοι και τα ενδιαφέροντα είναι ενδοκοσμικά. Βιώνεται ένας πρακτικός υλισμός. Μπορεί η αθεΐα να μην είναι επιθετική, όμως η ζωή πολλών ανθρώπων δεν εμπνέεται πλέον από τη διδασκαλία της Εκκλησίας. Η «οικονομία του χρήματος» καταπολεμά στις συνειδήσεις πολλών ανθρώπων την «οικονομία της σωτηρίας», και, όπως φαίνεται, κερδίζει σε αρκετούς τα νικητήρια. Έτσι, ο σύγχρονος άνθρωπος στενεύει πολύ τον εαυτό του και ελαττώνει υπερβολικά την όρασή του, ώστε να μη χωρά μέσα του έστω και τον ελάχιστο λόγο της πίστεως και να μη βλέπει πέρα από τις ιδιοτελείς επιδιώξεις του. Μέσα σ' αυτό τον κόσμο ζει και «πολιτεύεται» η Εκκλησία, «η σκηνή του Θεού μετά των ανθρώπων» (Αποκ. 21,3), το «μικρόν ποίμνιον» στο οποίο «ευδόκησεν ο Πατήρ» να του δοθεί η «Βασιλεία» (Λουκ. 12,32), δηλαδή η χάρη του Τριαδικού Θεού. Αυτό το «μικρόν ποίμνιον» της Εκκλησίας είναι το «αλάτι» της οικουμένης, γιατί μέσα στο σώμα της διατηρεί την αυθεντικότητα της ζωής και το θεολογικό νόημα του κόσμου.

Προδιαγραφές και προοπτική του ανθρώπου

Ο άνθρωπος που έχει διακόψει τη σχέση του με το Θεό ζει σε όλα τα επίπεδα της ζωής του μια πολυδιάσπαση. Η ενοποιητική δύναμη του ανθρώπου, αλλά και της κοινωνίας του, είναι η ζωντανή, υπαρξιακή σχέση του με το Θεό. Η σχέση αυτή, για να ενεργοποιηθεί, χρειάζεται να υπάρχει η εισαγωγική πίστη, δηλαδή η εμπιστοσύνη στη μαρτυρία αυτών που γνώρισαν προσωπικά το Θεό στο πρόσωπο του Χριστού. Ένας από αυτούς είναι ο απ. Παύλος, ο οποίος στην προς Εφεσίους επιστολή του γράφει ότι σκοπός της Εκκλησίας είναι να οδηγήσει τους ανθρώπους στην «ενότητα της πίστεως και της επιγνώσεως του Υιού του Θεού».

Αυτός ο στόχος της εκκλησιαστικής ζωής δείχνει τις υψηλές προδιαγραφές του ανθρώπου και τη μεγαλειώδη προοπτική του, που είναι το να φθάσει «εις μέτρον ηλικίας του πληρώματος του Χριστού». Μέσα στην Εκκλησία, δηλαδή, ο άνθρωπος βρίσκει τη φυσική του εξελικτική πορεία, βρίσκει το σωστό προσανατολισμό του. Δεν είναι το ζώο που κατασκευάζει εργαλεία, δεν είναι μια αυτόνομη βιολογική μονάδα. Η βιολογία δεν εξαντλεί την ύπαρξή του. Τα γονίδια δεν καθορίζουν πλήρως τη ζωή του. Είναι πρόσωπο «κατ' εικόνα Θεού» και έχει κληθεί να γίνει όμοιος με το Θεό. Η φυσική διαμονή του νου του είναι ο Θεός, διότι ο πλήρης άνθρωπος είναι αυτός που έγινε κατοικητήριο του Αγίου Πνεύματος.

Ο εγκόσμιος άνθρωπος μέσα στην Εκκλησία καλείται να γίνει υπερκόσμιος, αυτός, άλλωστε, είναι ο αρχικός προορισμός του. Την επίτευξη αυτού του στόχου τη βλέπουμε στους βίους των αγίων, παλαιών και σύγχρονων, που ήταν «ομοιοπαθείς» με εμάς, άνθρωποι.

Ενότητα πίστεως και ζωής

Το κήρυγμα, η προσωπική καθοδήγηση, η λειτουργική προσευχή, η μετοχή στα μυστήρια αποβλέπουν στο να βοηθήσουν τους πιστούς να στερεωθούν στη «μια πίστη», να πετύχουν, δηλαδή, «το πάγιον, το βέβαιον, το εστός», που είναι δηλωτικά, κατά τον ιερό Καβάσιλα, της ενότητας στην πίστη. Αυτή η πίστη πλέον δεν είναι μια απλή εμπιστοσύνη στη μαρτυρία άλλων. Συνδέεται με την «επίγνωση του Υιού του Θεού», που είναι η βέβαιη γνώση του μυστηρίου της ενανθρωπήσεως του Υιού. Ο Χριστός γνωρίζεται ως τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος. Αυτή η στέρεη γνώση, για την οποία γράφει

στους Εφεσίους ο απ. Παύλος, δεν προέρχεται από την ακρόαση λόγων ή τη μελέτη των θείων Γραφών. Δίνεται, σύμφωνα με τον άγιο Νικόδημο τον αγιορείτη, «δια θείας ελλάμψεως και φωτισμού ενυποστάτου εν καρδία». Τη δωρίζει ο ίδιος ο Θεός σ' αυτούς που είναι ικανοί να τη δεχθούν. Γι' αυτό ο σκοπός του «καταρτισμού» των μελών της Εκκλησίας από τους Αποστόλους, τους Ευαγγελιστές, τους Ποιμένες και Διδασκάλους είναι να μεταρρυθμιστεί όλη η ζωή τους και να συντονιστεί με την ταπείνωση και την αγάπη του Χριστού, ώστε να γίνουν ικανοί να δεχτούν τη φωτιστική ενέργεια του Αγίου Πνεύματος, που χαρίζει την «επίγνωση του Υιού του Θεού».

Είναι φανερό ότι η «ενότητα της πίστεως» προϋποθέτει ανάλογη ζωή. Δεν είναι δυνατό να είμαστε δόλιοι, να απαιτούμε την ικανοποίηση των δικών μας θελημάτων, να ταρασσόμαστε όταν αυτό δεν γίνεται και να θεωρούμε ότι είμαστε, ως ορθόδοξοι Χριστιανοί, στην οδό της «επιγνώσεως του Χριστού».

Η «επίγνωση» απαιτεί αγώνα να μιμηθούμε το πρότυπο του «δί' ημάς σταυρωθέντος» Χριστού.

Π. Θ.Α.Β.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Εφεσ. δ' 7-13)

Πορεία προς την τελειότητα

Αδελφοί, ενί εκάστω ημών εδόθη η χάρις κατά το μέτρον της δωρεάς του Χριστού. Διό λέγει «Αναβάς εις ύψος ηχημαλώτευσεν αιχμαλωσίαν και έδωκε δόματα τοις ανθρώποις». Το δε «ανέβη» τι εστιν ει μη ότι και κατέβη πρώτον εις τα κατώτερα μέρη της γης; Ο καταβάς αυτός εστι και ο αναβάς υπεράνω πάντων των ουρανών, ίνα πληρώση τα πάντα. Και αυτός έδωκε τους μεν αποστόλους, τους δε προφήτας, τους δε ευαγγελιστάς, τους δε ποιμένας και διδασκάλους, προς τον καταρτισμόν των αγίων εις έργον διακονίας, εις οικοδομήν του σώματος του Χριστού, **μέχρι καταντήσωμεν οι πάντες εις την ενότητα της πίστεως και της επιγνώσεως του Υιού του Θεού**, εις άνδρα τέλειον, εις μέτρον ηλικίας του πληρώματος του Χριστού.

Μετάφραση της Αποστολικής περικοπής

Αδελφοί, στον καθένα από μας δόθηκε η χάρη σύμφωνα με το μέτρο της δωρεάς του Χριστού. Γι' αυτό λέει: «Όταν ανέβηκε στα ύψη έλαβε αιχμαλώτους και έδωσε δώρα στους ανθρώπους». Το «ανέβηκε», τι σημαίνει παρά ότι και κατέβηκε πρώτα στα κατώτερα μέρη της γης; Εκείνος που κατέβηκε είναι αυτός που και ανέβηκε υπεράνω όλων των ουρανών, για να γεμίσει τα πάντα. Και τα δώρα του ήταν: μερικοί να είναι απόστολοι, άλλοι προφήτες, άλλοι ευαγγελιστές, άλλοι ποιμένες και διδάσκαλοι, με σκοπό να καταρτίσουν τους αγίους, για το έργο υπηρεσίας, για την οικοδομή του σώματος του Χριστού, **μέχρις ότου φθάσουμε όλοι στην ενότητα της πίστεως και της πλήρους γνώσεως του Υιού του Θεού**, σε άνδρα τέλειο, στο μέτρο του τέλειου αναστήματος του Χριστού.